

Ostrov sv. Jana Evangelisty

ŘECKÝ PATMOS

Sopečný nejsevernější ostrov Dodekaneského souostroví se proslavil nejen jako příjemné místo s letovisky a plážemi pokrytými tmavým lávovým pískem, ale také jako významné poutní místo, kde žil ve vyhnanství sv. Jan Evangelista.

Pro své jedinečné kulturní památky i přírodní hodnoty byl Patmos, ostrůvek o rozloze 34 km², roku 1999 zapsan na seznam světového dědictví UNESCO. Již více než padesát let před tím (od roku 1946) byl však přísně chráněn jako významná řecká státní památka. Cizinci nemohli na Patmu získat půdu ani nemovitost. Vývoz starožitností byl a je přísně zakázán.

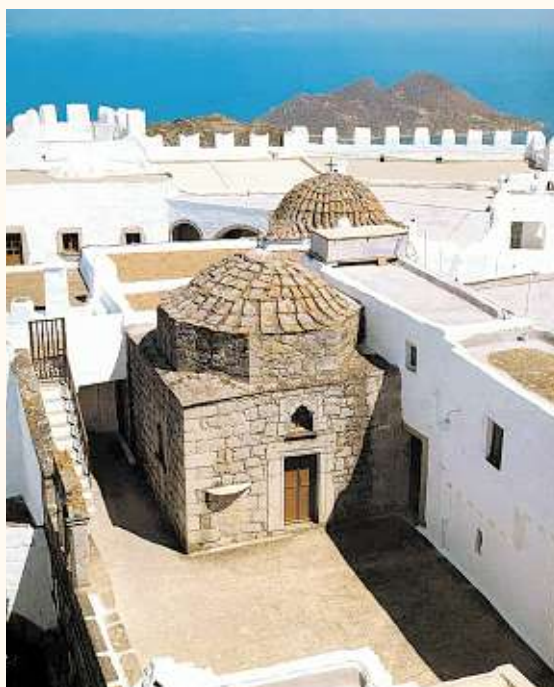
Jeskyně, kde vznikla Apokalypsa

Nepohodlný Kristův učedník sem byl vypovězen římským císařem Domitianem. V jeskyni Apokalypsy, kde mívával zjevení, kolem roku 95 n. l. napsal Apokalypsu – dnes již legendární a temnou součást Nového zákona. Jeskyně, obestavěná ortodoxními kláštrem Apokalypsy, se vzácnými ikonami a ostatky svatého se každoročně těší zájmu tisíců poutníků z celého Řecka i zahraničí.

Jedinečnou a vzácnou kulturní pamětihodností je rovněž opevněný klášter sv. Jana na 130 m vysokém kopci uprostřed ostrova, obklopený mumrajem bělostných domků malebného městečka Chory s tisícovkou stálých obyvatel.

Opevněný klášter sv. Jana se tyčí nad bílým městečkem Chory.

Malebné uličky mísí byzantské a středomořské vlivy.

Klášter sv. Jana

V římské době nechal byzantský císař, který se rozhodl uctít památku apoštola sv. Jana Evangelisty, přeložit na téměř tehdy liduprázdný ostrůvek Patmos v roce 1088 klášter opata Christódula z Malé Asie. Díky darům věřících a vzrůstajícímu duchov-

nímu životu se monastýr stal jedním z hlavních center řecké učenosti, dosáhl značného vlivu. Bez větších problémů dokonce překonal, vybaven rozsáhlými privilegii a vlastními zákony, 250 let trávající tureckou nadvládou.

Za vysokými hradbami z 15. století se skrývá hlavní kostel kláštera se čtyřmi antickými sloupy a vzácnými malbami. Interiér je vybaven ikonostasem z roku 1820 i dalšími předměty darovanými ruskými cary. Malby zpodobňují především sv. Jana a jeho apokalyptické vize. V bočních kaplích je umístěn sarkofág zakladatele kláštera Óissios Christódula a byly zde odkryty i zbytky fresek ze 12. století. V pokladnici je uloženo množství miter, liturgických oděvů, kalichů, křížů i ikon. Zvláště ceněna je klášterní knihovna s množstvím vzácných

Informace

Vstupní branou a hlavním centrem turistického ruchu na vulkanickém ostrově Patmos je přístav Skala ležící v zálivu na pobřeží pod výšinou s někdejší antickou akropolí. Několikrát týdně sem připlouvají námořní lodě, které obstarávají spojení ostrova s pevninským Řeckem – nejčastěji z athénské přístavu Pirea (délka plavby zhruba 10 hodin). V hlavní turistické sezóně se lze na Patmos dostat i ze Soluně, ostrova Rhodos nebo sousedních ostrovů.

Sv. Jan Evangelista na Patmosu, dílo německého malíře Hanse staršího Burgkmaira (1473 – 1531)

kodexů, pergamenových svitků a dalších listin. Knihovna a pokladnice jsou považovány za druhou nejdůležitější církevní sbírku v Řecku (po těch na Athos). Ze střešních teras obklopených cimbuřími ze 17. stol. se otevírá nádherný pohled na celý Patmos i okolní ostrovy. ■

ZDENĚK BLAHUŠEK